

Griffon Gök Kültürü Programı - Atac Söyleşileri İzleri II
"Türkiye'nin Havacılık Seyri" Seminer Serisinin Kattıklarından (I)
...THK Üniversitesi'nde Gerçekleşen Seminerden

Can EREL
Uçak Mühendisi
can.ereel@canerel.com.tr

"CAN'CA Cumhuriyetin Yüzüncü Yıldönümü Faaliyetleri" kapsamında ülke sahında sunduğum "Türkiye'nin Havacılık Seyri" seminer serisi ikinci yılında okullarımızda da tüm hızı ile sürüyor... Dün, bu serinin yirmi birinci (21) etkinliği için Türk Hava Kurumu Üniversitesi (THKÜ) Konferans Salonundaydık...

© Çözümleri & Gözetim Havacılık Hizmetleri İşbirliğinde

Projenin planlama safhasında,

"Bugün faaliyetlerimizin sürdüğü ulusal havacılık ekosisteminin gelişimini katmanlı ve karşılaştırmalı kronolojik süreçte doğru öğrenmek!"

amacını belirlemiştik; her uygulamada bu amacın gerçekleşiyor olmasını görmek büyük mutluluk; inançla katkı sağlayan ve destekleyenlere peşinen teşekkürler.

Evet,

"Ancak kavranmış doğru bir toplumsal geçmiş bugünün terazisi, geleceğin pusulası olabilir!" şiarı ile yıllarca araştırdığım, sonuçlarını derleyerek yazdığım makalelerden yararlanarak Mart 2024 yılında çıkardığım "[CAN'CA Türkiye'de, Endüstrinin Gelişiminde İz Bırakanlar](#)" kitabını temel referans olarak hazırlanmış, geçen süredeki ilave araştırmalarım ve her bir seminer sonrasındaki soru ve katkılarla gelişen bir içeriğe sahip "[Türkiye'nin Havacılık Seyri](#)" seminerim sırasında -*seminer standartlarımda yer almayan ancak sunulan başlığı ilgilendiren kurumu temsil ettiği beyanı ile* alınan sözde,

"...THK başlangıcındaki T.Ta.C.ni bir 'Kumbara Teşkilatı' ifadenizle tanımınızla kurumumuzu küçültüyorsunuz; bu doğru değil.."

itirazı ile başlayan tartışma sürecinde,

"T.Ta.C. 'Türk havacılığına personel ve malzeme desteğini sağlamak ve askeri havacılığa bir kaynak olacak Türk sivil havacılığını oluşturmak amacı ve yüzyıl başındaki donanma ayınsı gibi önceki örneklerden yararlanan bir bağış-yardım örgütlenmesini ifade eden 'Kumbara Teşkilatı' ifadesi kullanıldığı..."

belirtilese de itiraz sahibi ikna olunmayınca, geciken etkinlik süresini engellemek üzere,

"...Türk havacılığını geliştirmek ve bağış toplama örgütlenmesi"

şeklinde bir düzeltme ile konu kapatılmaya çalışılmıştır.

Ancak bugün idrak edilen TSKGV'nın 37'inci Kuruluş Yıldönümü'nü de dikkate alarak, ilgidaşlarıma, özellikle de bu her bir Türk Vatandaşının hak sahibi olduğu bu güzide kurumda bugün görev yapanlara, ayrıntılı cevap da vermemin bir mesleki sorumluluk olduğunu değerlendirdim; arz edeyim:

Belirttiğim ifadenin temelindeki referans ayrıntılar,

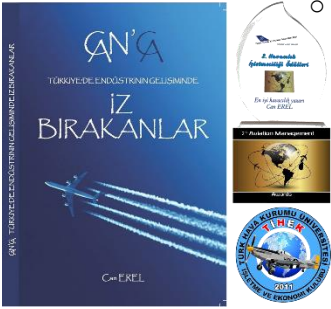
- "Türk Havacılığı'nda 16 Şubat - Türk Tayyare Cemiyeti'nin (T.Ta.C.) Kuruluşu - 16 Şubat 1925" başlığında,
  - İki on yıla yakın süredir açık kaynakta paylaşılmaktadır.
  - THK yönetimine her ilgili günde sunulmaktadır.

- Bu ayrıntıların yer aldığı,

- Geçmiş ile ilgili araştırmalarıma dayalı, benzer her makalem gibi, hazırlandıktan sonra zamanın THK yönetimin belirlediği bir ekip tarafından incelenerek teyit alındıktan sonra yayınlanan makaleler ülkemizin güzide savunma ve havacılık periyodik yayınlarında 12 yıl önce yazılı olarak paylaşılmıştır.

Belirlemeleri kapsayan Dördüncü Bölüm'e sahip "CAN'CA Türkiye'de, Endüstrinin Gelişiminde İz Bırakanlar" kitabı,

- On yıl önce yayınlanmış ve ikinci baskısı THK yönetimi tarafından 500 adet temin edilerek yapı içinde tüm dağıtıldığı beyan edilmiştir.
- THK Üniversitesi "2. Havacılık İşletmeciliği Ödülleri" kapsamında "[En İyi Havacılık Yazarı](#)" ödülüne layık görülmüştür.

Tüm bu, kayıtlı referans ve geçmişten istifade ederek sunumumda **"...Türk havacılığını geliştirmek ve başış toplamak üzere bir 'Kumbara Teşkilatı' olarak başlayan..."** olarak tanımadığım T.Ta.C.'a bu yönden bakılması uygun olacaktır. Yine de ilgililerin yeni ve güvenilir referanslar göstermesi halinde ilgili tespit ve kayıtlarımın memnuniyetle güncelleneceğini de belirtmek bilimsel vazifemdir.

Bu gereklerin bir kez daha ilgililer tarafından bilenmesini sağlayan tartışmaya taraf olanlara müteşekkirim; bu vesile ile yine aynı oturumda katkı olarak,

- Murat ERKİLET beyin, TUSAŞ ilk faaliyetlerine sadece "Montaj" yerine "neticede uçak yapımına giden yolu açacak Ortak Üretim ile Montaj" olarak değerlendirilmesi,
- Mehmet Ali AK beyin,
  - Havacılık Kurumlarımız arasına "Seydişehir Alüminyum" ilavesi,
  - Havacılık Kuruluşlarımız arasına "AKSa Carbon Fiber" ilavesi,
- Ruşen beyin, insansız hava araçları arasına "İlk" ifadesi ile TUSAŞ tarafından tasarlanarak üretilen "Hedef IHA" konulması (araştırılıp teyit edilmiştir; gereği yapılarak sunum güncellenecektir),

önerileri ile beraber bu durum iki yıldır ülke genelinde hayata geçirmeye çabaladığım seminer ve içeriğinin sadece en baştaesas aldığım,

"Ancak kavranmış doğru bir toplumsal geçmiş bugünün terazisi, geleceğin pusulası olabilir!"

şiarımın yeni bir ispatı olarak kalmamış aynı zamanda "Akli Havada" ve "Gözü Yüksekleri Hedefleyen" gençler ve genç hissedenler olmak üzere kendini tanımak için doğru geçmişi arayanlar için ne kadar önemli olduğunu da göstermiştir.

Ekler :

EK A (Seminerde tartışmaya neden olan T.Ta.C. ile ilgili makale ve kitabımdaki belirlemeler)

EK B (Her yıl 16 Şubat günü açık kaynakta ve ilgililere özel mesajlarla yayınım)

"Arkadaşlar! ... bugün o devirde bulunuyoruz ki, birbirimize daima hakikati söyleyeceğiz. İsterse bu hakikat iyi veya fena olsun, felaket veya saadet getirsin, fakat illa hakikati söyleyeceğiz."

~Gazi Mustafa Kemal

(İzmir Belediyesi'nde Söylev, 11 Ekim 1925)

2/2 (26.09.2024)

tabilmek

"CAN'CA Türkiye'de, Endüstrinin Gelişiminde İz Bırakanlar" kitabında yer alan "T.Ta.C. Kuruluş Sürecinden..."

"...

Ulusal Havacılığımızda Türk Tayyare Cemiyeti...

Eğitim kavramının; bilgisizliği giderme, milli eğitim, bilim, öğretmen ve kültürü içerdiğine; eğitimde yenileşmenin de ulusal birliğin ve lâik toplumun temeli olduğuna inanan ve Türkiye'nin geleceğinde, savunmada ve kalkınmada havacılığın gerekliliğini gören Atatürk, beklentisini;

"Türk göklerinin Türk imali uçaklarla Türk gençliği tarafından korunması... İstikbal göklerde dir!.."

deyişi ile ifade etmiştir.

Birinci Dünya Savaşı, Kurtuluş Savaşı ve sonrasında Türkiye Cumhuriyeti'nin kuruluşu ve iç isyanların yoğunlaştığı dönemde önemli katkısı görülen; ancak dışa bağlı olmanın etkileri acı ve kan ile öğrenilen havacılık alanı, toplumun çağdaşlaşması sürecinin önemli aşamalarından biri olarak belirlenmiştir.

Diğer taraftan, ulusal havacılığın geliştirilmesi için, Avrupa havacılığını incelemek üzere Kuva-yı Havaiye Müfettiş-i Umumisi Erkan-ı Harp Miralay Muzaffer Bey (Ergüder) başkanlığında, Vecihi Bey'inde görev aldığı heyet,

- 28 Aralık 1923 günü başlayan Fransa ziyaretinde; C.A.M.S., Farman, Bleriot, Potez, Breguet, De Veüvatin ve Hanriot tayyare fabrikalarını; Renault, Loren, Gnomm et Rohn, Hispano-Süviza, Farman ve Breguet motor fabrikalarını; havacılık okullarını,
- 1 Şubat 1924 günü başlayan İtalya ziyaretinde; Savoya, Balila, Ansaïdo, Hat tayyare fabrikalarını; İzotta-Fraskini motor fabrikasını; havacılık okullarını,
- 19 Şubat 1924 günü başlayan Almanya ziyaretinde; Junkers ve Rohrbach tayyare fabrikalarını,
- 26 Mart 1924 günü başlayan İngiltere ziyaretinde; Havilland tayyare fabrikasını; Napier & Son, Rolls-Royce, Siddeley-Deasy motor fabrikalarını; havacılık (makineci mektebi, pilot mektebi, rasit mektebi, hava akademisi) okullarını,

incelemiş, bu tesislerde üretilen tayyarelerin uçuşlarını izlemiştir. Ziyaret edilen fabrikaların, yapılacak ortaklıkla Türkiye'de tayyare fabrikası kurmak fikrinde oldukları tespit edilmiştir. Yapılan inceleme ziyaretlerinin sonucunda, heyet başkanı tarafından düzenlenen ve hedef alınmış seviyede ulusal havacılığa ulaşmak için, iki yıl içinde, kesintisiz 25 milyon lira harcanması gerektiğini belirten hava savunma programı, 1924 yılı Haziran ayı içinde, devlet makamlarına sunulmuştur. Bu seviyede bir mali kaynağın, bütçeden alınarak askeri havacılığa tahsis edilmesinin olanaksız görülmesi nedeni ile bir özel kurumun, havacılığın bütün millete kucaklatması, milletin cömertliğinden ve vatanseverliğinden de yararlanarak, bu mali kaynağın oluşumuna milletin katkısının sağlanması planlanmıştır.

Cumhuriyet'in kurulmasını izleyen yıl, ülkenin ekonomik yaşamını canlandırmada etkili olacağı düşünülerek 1924 yılında kurulan Türkiye İş Bankası'nın Genel Müdürü Mahmut Celal Bey (Bayar) ve arkadaşları tarafından, havacılığa eğilecek bir şirket kurulması gündeme getirilmiştir ve bu tasarı İcra Vekilleri Heyeti kararname haline dönüştürülmüştür.

Atatürk'ün desteği ile Türk milletinin cömertliğinden ve vatanseverliğinden yararlanarak oluşturulacak bir mali kaynakla Türk havacılığına personel ve malzeme desteğini sağlamak, askeri havacılığa bir kaynak olacak Türk sivil havacılığını oluşturma teklifi kabul edilip Bolu Mebusu Cevat Abbas Bey (Gürer) tarafından belirlenen kurucular ile 16 Şubat 1925 günü bir kongre toplanmıştır. Kongrede, reisliğine (başkanlığına) Bolu Mebusu Cevat Abbas Bey'in ve ikinci başkanlığına da Rize Mebusu Fuat Bey (Bulca)'nın getirildiği Türk Tayyare Cemiyeti (T.Ta.C.), aynı gün kurulmuştur.

Çağdaş öğretim ve eğitimin her alanında hissedilen yetişmiş eleman sıkıntısı, havacılık faaliyetlerinde de hissedilmeye başlamıştır.

T.Ta.C. kadrosu oluşturulurken, aynı zamanda öncelikli projeleri belirleyerek hayata geçirmek üzere, model alınabilecek uçuş okullarını ve teknik okulları inceleyip, kurulacak olan uçuş okuluna uçak almak amacı ile bir Avrupa ziyareti planlanmıştır.

T.Ta.C Başkanı Cevat Abbas Bey başkanlığındaki 4 kişilik heyetin, 5 Temmuz-2 Eylül 1925 tarihleri arasında gerçekleştirdiği Avrupa inceleme gezisine de Vecihi Bey katılmıştır. Bu ziyaretler sırasında yapılan anlaşmalarla yedek malzemelerle birlikte, 17 uçaklık bir alım yapılmıştır. 13 Ağustos 1925 günü toplanan T.Ta.C. İdare Kurulu Heyeti;

"T.Ta.C., toplanan bütün başışları, Erkanı Harbiye-i Umumiye Riyaseti Celilesi (Genelkurmay Başkanlığı) tarafından tespit edilecek program dahilinde sarf edilmek üzere emre hazır bulunduracaktır.

Müdafaa-i Milliye Vekaleti (Milli Savunma Bakanlığı) tarafından bu hususta bildirilecek isteklerin dahi Erkanı Harbiye-i Umumiye Riyaseti Celilesi'nin onayına uygun olması lazımdır."

kararı almıştır. Bu karara göre; T.Ta.C.nin milletten toplayacağı parayı, Erkanı Harbiye-i Umumiye Riyaseti Celilesi'nin göstereceği şekilde, Kuva-yı Havaiye Müfettiş-i Umumisi ihtiyacına sarf etmesi kararlaştırılmıştır.

T.Ta.C. Merkez İdare Kurulu Heyeti'nin, 28 Eylül 1925 günü verdiği toplu istifadan sonra, T.Ta.C. Kongresi, 19 Ekim 1925 günü toplanarak;

- Yeni bir Merkez İdare Kurulu Heyeti'nin seçilmesine,
- T.Ta.C.nin eski tasar ve projelerinin durdurulmasına,
- Çalışma şeklinin değiştirilerek yalnız gelir kaynaklarının işletilmesine,
- T.Ta.C.nin tayyare, vasita ve elemanlarını, Kuva-yı Havaiye Müfettiş-i Umumisi emrine vermesine,
- Nizamnamesinin birinci maddesinde yazılı şartlar gereğince yapılması ön planda bulunan havacılık işleriyle ilgili hiçbir girişimde bulunmamasına,

karar verilmiştir.

T.Ta.C. faaliyet kapsamında belirlenen bu değişim sonrası, gelir kaynaklarının işletilmesine odaklanan T.Ta.C. üzerindeki Erkanı Harbiye-i Umumiye Riyaseti Celilesi etkinliği artmış, Kuva-yı Havaiye Müfettiş-i Umumisi ihtiyacı olacak yetişmiş ve nitelikli tayyare mühendisi ve makinistlerin yetiştirilmesi öncelik kazanmıştır.

T.Ta.C. bu kapsamda;

- Tayyarelerin uçuş öncesi/sonrası kontrolünden bakım ve onarımına kadar uzanan sorumlulukları yüklenecek, görevleri yerine getirecek teknik personeli eğitmek üzere; İstanbul, Yeşilköy'de, 23 Nisan 1926 günü açılan "Tayyare Makinist Mektebi"ni kurmuş ve öğrencilerini, basın yoluyla yapılan duyuru sonrası yapılan sınavla seçmiştir.
- Tayyare Makinist Mektebi'nin açılışından dört gün sonra yapılan yönetim kurulu toplantısında, tayyare mühendisi ihtiyacının yurt dışı eğitimi uygulaması kapsamında karşılanması kararlaştırılmıştır.

T.Ta.C.nin Yurt Dışı Eğitim Faaliyetleri...

T.Ta.C. tarafından, Kuva-yı Havaiye.....
..."

Kaynak:

- Can EREL; "[CAN'CA Türkiye'de, Endüstrinin Gelişiminde İz Bırakanlar](#)"; ISBN 978-605-125-753-2; Baskı#2, s. 83-88; Ankara, 2014.

Türk Havacılığı'nda 16 Şubat
Türk Tayyare Cemiyeti'nin (T.Ta.C.) Kuruluşu - 16 Şubat 1925

Kuruluş sonrası ulusal havacılığı geliştirmesi için oluşturulmuş dışarıdan büyük hava gücü ile ilgili olarak, bir devlet heyeti 20 Aralık 1923 - 29 Nisan 1924 tarihleri arasında Avrupa havacılığını incelemekle görevlendirilir:

Kırım-y. Harabesi Müdettiği Umumisi Erkin-i Harp Miralay Müzaffer Bey (T.Ta.C.) başkanlığında heyet:

- 28 Aralık 1923 günü başlayarak Fransa (C.A.M.S., Forman, Florist, Potez, Freynet, De Veletün ve Havatit tayyare fabrikaları, Renault, Latex, Gouern et Robe, Hapson-Süster, Forman ve Dreyfus motor fabrikaları, harscükü okulları),
- 1 Şubat 1924 günü başlayarak *Beljya(Sarajon, Balü, Anavak), Hat tayyare fabrikaları, İstefinokine motor fabrikası, harscükü okulları.*
- 19 Şubat 1924 günü başlayarak Almanya(Lübeck ve Koberbach tayyare fabrikaları),
- 20 Mart 1924 günü başlayarak İngiltere (*Hispanik tayyare fabrikası, Napier & Son, Bole-Bozon, Süchling-Hansa motor fabrikaları, harscükü mektepleri, pilot mektebi, nazir mektebi, hava akademisi okulları.*)

Özelliklerindeki havacılık uzmanlığı ve tecrübenin kullanılması için, bu heyetler tarafından ulusal havacılığı sağlamak için yıl sonuna kadarki 25 milyon lirası tahsis edilmiş bir programın hazırlanması programı, Ocak 1924'te hazır edilmiş ve devlet tarafından onaylanmıştır.

Bu seviyede bir mali kayışın önlenmesi için, askeri havacılığı tahsis edilmesini önlemek için, devlet tarafından bir havacılık komisyonu kurulmuş ve bu komisyonun başkanlığını Erkin-i Harp Miralay Müzaffer Bey tarafından "Mükafatlar ile havacılığı ilgilendiren her türlü Meclis gündemine de getirmişti."

İlgili ediplerin zaman içinde yapılabilecek çalışmalarını, Balı Müzakere Cevat Abbas Bey'in (T.Ta.C.) Miralay Müzaffer Bey'e gönderdiği "Şerh edilen cihazlar ilk sırada yer almalı, diğerleri ise ikinci sırada yer almalı" şeklinde bir rapor hazırlanmış ve bu raporun ışığında, Türkiye Cumhuriyeti'nin havacılığını geliştirmek için hazırlanmış bir programın hazırlanması için, devlet tarafından bir havacılık komisyonu kurulmuş ve bu komisyonun başkanlığını Erkin-i Harp Miralay Müzaffer Bey tarafından "Mükafatlar ile havacılığı ilgilendiren her türlü Meclis gündemine de getirmişti."

1 Kasım 1924 günü yapılan "Yeni sarmayışın önemi, askeri havacılığın önemi ve sığın bir devlet için havacılığın önemi" konulu bir toplantıda, Erkin-i Harp Miralay Müzaffer Bey'in başkanlığında, "Havacılığın ilgisinde her türlü Meclis gündemine de getirmişti."

İlgili ediplerin zaman içinde yapılabilecek çalışmalarını, Balı Müzakere Cevat Abbas Bey'in (T.Ta.C.) Miralay Müzaffer Bey'e gönderdiği "Şerh edilen cihazlar ilk sırada yer almalı, diğerleri ise ikinci sırada yer almalı" şeklinde bir rapor hazırlanmış ve bu raporun ışığında, Türkiye Cumhuriyeti'nin havacılığını geliştirmek için hazırlanmış bir programın hazırlanması için, devlet tarafından bir havacılık komisyonu kurulmuş ve bu komisyonun başkanlığını Erkin-i Harp Miralay Müzaffer Bey tarafından "Mükafatlar ile havacılığı ilgilendiren her türlü Meclis gündemine de getirmişti."

T.Ta.C. Fesahat Nizamnamesi, Tayyareci Vechi Hey'in 1919 yılında hazırladığı Anadolü'nün havacılık amacıyla kurulması için hazırlanmış bir raporun ışığında, Türkiye Cumhuriyeti'nin havacılığını geliştirmek için hazırlanmış bir programın hazırlanması için, devlet tarafından bir havacılık komisyonu kurulmuş ve bu komisyonun başkanlığını Erkin-i Harp Miralay Müzaffer Bey tarafından "Mükafatlar ile havacılığı ilgilendiren her türlü Meclis gündemine de getirmişti."

16 Şubat 1925 günü toplanmıştır.

Erkin-i Harp Miralay Müzaffer Bey'in, "Türk milletinin önemini göstermek için, havacılığın önemi ve sığın bir devlet için havacılığın önemi" konulu bir rapor hazırlanmış ve bu raporun ışığında, Türkiye Cumhuriyeti'nin havacılığını geliştirmek için hazırlanmış bir programın hazırlanması için, devlet tarafından bir havacılık komisyonu kurulmuş ve bu komisyonun başkanlığını Erkin-i Harp Miralay Müzaffer Bey tarafından "Mükafatlar ile havacılığı ilgilendiren her türlü Meclis gündemine de getirmişti."

"Türk milletinin önemini göstermek için, havacılığın önemi ve sığın bir devlet için havacılığın önemi" konulu bir rapor hazırlanmış ve bu raporun ışığında, Türkiye Cumhuriyeti'nin havacılığını geliştirmek için hazırlanmış bir programın hazırlanması için, devlet tarafından bir havacılık komisyonu kurulmuş ve bu komisyonun başkanlığını Erkin-i Harp Miralay Müzaffer Bey tarafından "Mükafatlar ile havacılığı ilgilendiren her türlü Meclis gündemine de getirmişti."

"Türk milletinin önemini göstermek için, havacılığın önemi ve sığın bir devlet için havacılığın önemi" konulu bir rapor hazırlanmış ve bu raporun ışığında, Türkiye Cumhuriyeti'nin havacılığını geliştirmek için hazırlanmış bir programın hazırlanması için, devlet tarafından bir havacılık komisyonu kurulmuş ve bu komisyonun başkanlığını Erkin-i Harp Miralay Müzaffer Bey tarafından "Mükafatlar ile havacılığı ilgilendiren her türlü Meclis gündemine de getirmişti."

"Türk milletinin önemini göstermek için, havacılığın önemi ve sığın bir devlet için havacılığın önemi" konulu bir rapor hazırlanmış ve bu raporun ışığında, Türkiye Cumhuriyeti'nin havacılığını geliştirmek için hazırlanmış bir programın hazırlanması için, devlet tarafından bir havacılık komisyonu kurulmuş ve bu komisyonun başkanlığını Erkin-i Harp Miralay Müzaffer Bey tarafından "Mükafatlar ile havacılığı ilgilendiren her türlü Meclis gündemine de getirmişti."

"Türk milletinin önemini göstermek için, havacılığın önemi ve sığın bir devlet için havacılığın önemi" konulu bir rapor hazırlanmış ve bu raporun ışığında, Türkiye Cumhuriyeti'nin havacılığını geliştirmek için hazırlanmış bir programın hazırlanması için, devlet tarafından bir havacılık komisyonu kurulmuş ve bu komisyonun başkanlığını Erkin-i Harp Miralay Müzaffer Bey tarafından "Mükafatlar ile havacılığı ilgilendiren her türlü Meclis gündemine de getirmişti."

"Türk milletinin önemini göstermek için, havacılığın önemi ve sığın bir devlet için havacılığın önemi" konulu bir rapor hazırlanmış ve bu raporun ışığında, Türkiye Cumhuriyeti'nin havacılığını geliştirmek için hazırlanmış bir programın hazırlanması için, devlet tarafından bir havacılık komisyonu kurulmuş ve bu komisyonun başkanlığını Erkin-i Harp Miralay Müzaffer Bey tarafından "Mükafatlar ile havacılığı ilgilendiren her türlü Meclis gündemine de getirmişti."

"Türk milletinin önemini göstermek için, havacılığın önemi ve sığın bir devlet için havacılığın önemi" konulu bir rapor hazırlanmış ve bu raporun ışığında, Türkiye Cumhuriyeti'nin havacılığını geliştirmek için hazırlanmış bir programın hazırlanması için, devlet tarafından bir havacılık komisyonu kurulmuş ve bu komisyonun başkanlığını Erkin-i Harp Miralay Müzaffer Bey tarafından "Mükafatlar ile havacılığı ilgilendiren her türlü Meclis gündemine de getirmişti."

"Türk milletinin önemini göstermek için, havacılığın önemi ve sığın bir devlet için havacılığın önemi" konulu bir rapor hazırlanmış ve bu raporun ışığında, Türkiye Cumhuriyeti'nin havacılığını geliştirmek için hazırlanmış bir programın hazırlanması için, devlet tarafından bir havacılık komisyonu kurulmuş ve bu komisyonun başkanlığını Erkin-i Harp Miralay Müzaffer Bey tarafından "Mükafatlar ile havacılığı ilgilendiren her türlü Meclis gündemine de getirmişti."

"Türk milletinin önemini göstermek için, havacılığın önemi ve sığın bir devlet için havacılığın önemi" konulu bir rapor hazırlanmış ve bu raporun ışığında, Türkiye Cumhuriyeti'nin havacılığını geliştirmek için hazırlanmış bir programın hazırlanması için, devlet tarafından bir havacılık komisyonu kurulmuş ve bu komisyonun başkanlığını Erkin-i Harp Miralay Müzaffer Bey tarafından "Mükafatlar ile havacılığı ilgilendiren her türlü Meclis gündemine de getirmişti."

"Türk milletinin önemini göstermek için, havacılığın önemi ve sığın bir devlet için havacılığın önemi" konulu bir rapor hazırlanmış ve bu raporun ışığında, Türkiye Cumhuriyeti'nin havacılığını geliştirmek için hazırlanmış bir programın hazırlanması için, devlet tarafından bir havacılık komisyonu kurulmuş ve bu komisyonun başkanlığını Erkin-i Harp Miralay Müzaffer Bey tarafından "Mükafatlar ile havacılığı ilgilendiren her türlü Meclis gündemine de getirmişti."

"Türk milletinin önemini göstermek için, havacılığın önemi ve sığın bir devlet için havacılığın önemi" konulu bir rapor hazırlanmış ve bu raporun ışığında, Türkiye Cumhuriyeti'nin havacılığını geliştirmek için hazırlanmış bir programın hazırlanması için, devlet tarafından bir havacılık komisyonu kurulmuş ve bu komisyonun başkanlığını Erkin-i Harp Miralay Müzaffer Bey tarafından "Mükafatlar ile havacılığı ilgilendiren her türlü Meclis gündemine de getirmişti."

"Türk milletinin önemini göstermek için, havacılığın önemi ve sığın bir devlet için havacılığın önemi" konulu bir rapor hazırlanmış ve bu raporun ışığında, Türkiye Cumhuriyeti'nin havacılığını geliştirmek için hazırlanmış bir programın hazırlanması için, devlet tarafından bir havacılık komisyonu kurulmuş ve bu komisyonun başkanlığını Erkin-i Harp Miralay Müzaffer Bey tarafından "Mükafatlar ile havacılığı ilgilendiren her türlü Meclis gündemine de getirmişti."

"Türk milletinin önemini göstermek için, havacılığın önemi ve sığın bir devlet için havacılığın önemi" konulu bir rapor hazırlanmış ve bu raporun ışığında, Türkiye Cumhuriyeti'nin havacılığını geliştirmek için hazırlanmış bir programın hazırlanması için, devlet tarafından bir havacılık komisyonu kurulmuş ve bu komisyonun başkanlığını Erkin-i Harp Miralay Müzaffer Bey tarafından "Mükafatlar ile havacılığı ilgilendiren her türlü Meclis gündemine de getirmişti."

"Türk milletinin önemini göstermek için, havacılığın önemi ve sığın bir devlet için havacılığın önemi" konulu bir rapor hazırlanmış ve bu raporun ışığında, Türkiye Cumhuriyeti'nin havacılığını geliştirmek için hazırlanmış bir programın hazırlanması için, devlet tarafından bir havacılık komisyonu kurulmuş ve bu komisyonun başkanlığını Erkin-i Harp Miralay Müzaffer Bey tarafından "Mükafatlar ile havacılığı ilgilendiren her türlü Meclis gündemine de getirmişti."

"Türk milletinin önemini göstermek için, havacılığın önemi ve sığın bir devlet için havacılığın önemi" konulu bir rapor hazırlanmış ve bu raporun ışığında, Türkiye Cumhuriyeti'nin havacılığını geliştirmek için hazırlanmış bir programın hazırlanması için, devlet tarafından bir havacılık komisyonu kurulmuş ve bu komisyonun başkanlığını Erkin-i Harp Miralay Müzaffer Bey tarafından "Mükafatlar ile havacılığı ilgilendiren her türlü Meclis gündemine de getirmişti."

"Türk milletinin önemini göstermek için, havacılığın önemi ve sığın bir devlet için havacılığın önemi" konulu bir rapor hazırlanmış ve bu raporun ışığında, Türkiye Cumhuriyeti'nin havacılığını geliştirmek için hazırlanmış bir programın hazırlanması için, devlet tarafından bir havacılık komisyonu kurulmuş ve bu komisyonun başkanlığını Erkin-i Harp Miralay Müzaffer Bey tarafından "Mükafatlar ile havacılığı ilgilendiren her türlü Meclis gündemine de getirmişti."

"Türk milletinin önemini göstermek için, havacılığın önemi ve sığın bir devlet için havacılığın önemi" konulu bir rapor hazırlanmış ve bu raporun ışığında, Türkiye Cumhuriyeti'nin havacılığını geliştirmek için hazırlanmış bir programın hazırlanması için, devlet tarafından bir havacılık komisyonu kurulmuş ve bu komisyonun başkanlığını Erkin-i Harp Miralay Müzaffer Bey tarafından "Mükafatlar ile havacılığı ilgilendiren her türlü Meclis gündemine de getirmişti."

"Türk milletinin önemini göstermek için, havacılığın önemi ve sığın bir devlet için havacılığın önemi" konulu bir rapor hazırlanmış ve bu raporun ışığında, Türkiye Cumhuriyeti'nin havacılığını geliştirmek için hazırlanmış bir programın hazırlanması için, devlet tarafından bir havacılık komisyonu kurulmuş ve bu komisyonun başkanlığını Erkin-i Harp Miralay Müzaffer Bey tarafından "Mükafatlar ile havacılığı ilgilendiren her türlü Meclis gündemine de getirmişti."

"Türk milletinin önemini göstermek için, havacılığın önemi ve sığın bir devlet için havacılığın önemi" konulu bir rapor hazırlanmış ve bu raporun ışığında, Türkiye Cumhuriyeti'nin havacılığını geliştirmek için hazırlanmış bir programın hazırlanması için, devlet tarafından bir havacılık komisyonu kurulmuş ve bu komisyonun başkanlığını Erkin-i Harp Miralay Müzaffer Bey tarafından "Mükafatlar ile havacılığı ilgilendiren her türlü Meclis gündemine de getirmişti."

"Türk milletinin önemini göstermek için, havacılığın önemi ve sığın bir devlet için havacılığın önemi" konulu bir rapor hazırlanmış ve bu raporun ışığında, Türkiye Cumhuriyeti'nin havacılığını geliştirmek için hazırlanmış bir programın hazırlanması için, devlet tarafından bir havacılık komisyonu kurulmuş ve bu komisyonun başkanlığını Erkin-i Harp Miralay Müzaffer Bey tarafından "Mükafatlar ile havacılığı ilgilendiren her türlü Meclis gündemine de getirmişti."

Kaynakça

1. "Anadolü'nün Havacılığı (1906-1930)", TTE Yayınları, Ankara 1981.
2. "Türk Tayyare Cemiyeti'nin Kuruluşu", Ankara 1925.
3. C. A. C. D. H. "Türk Tayyare Cemiyeti'nin Kuruluşu", Ankara 1925.
4. C. H. H. "Türk Tayyare Cemiyeti'nin Kuruluşu", Ankara 1925.
5. H. H. H. "Türk Tayyare Cemiyeti'nin Kuruluşu", Ankara 1925.
6. Vechi Hey'in "Türk Tayyare Cemiyeti'nin Kuruluşu", Ankara 1925.

